

Dokumentacja (fragment) złożona do konkursu na kuratorski projekt
wystawy w Pawilonie Polskim na 57 Międzynarodowej Wystawie
Sztuki w Wenecji 2017.

Artysta: Daniel Malone

Tytuł: Cały Świat Buduje Twój Naród

Kurator: Stanisław Welbel

KONCEPCJA WYSTAWY W PAWILONIE POLSKIM

NA 57 MIĘDZYNARODOWEJ WYSTAWIE SZTUKI W WENECJI W 2017 ROKU

Cały Świat Buduje Twój Naród to projekt wystawy przygotowany specjalnie do Pawilonu Polskiego przez Daniela Malone. Projekt koncentruje się na produkcji kulturalnej, eksplorując jej znaczenie i konwencje w czasach kiedy taka działalność w Polsce ale i szerzej w Europie zdaje się być ściślej związana z ideą narodu i nacjonalizmem niż miało to miejsce kiedykolwiek wcześniej, od momentu zakończenia zimnej wojny. Wystawa rozpatruje pojęcie „produkcji” na dwóch poziomach. Po pierwsze, problematyzując je jako podstawowy i integralnie trwały system znaczeń (zamiast zabawy w otwarty, płynny i radośnie zuchwały zestaw znaczników kulturowych). Po drugie, poprzez krytykę cynicznych i tautologicznych zastosowań takich „pustych znaków” we współczesnej produkcji kulturowej, przynoszących zyski zarówno w służbie ideologicznie ukierunkowanych jak i rzekomo post-ideologicznych narracji.

Projekt opowiada, prawdopodobnie apokryficzną historię, kiedy to David Bowie w trakcie podróży kupić miał w Polsce płytę ludowego Zespołu Pieśni i Tańca „Śląsk”, która zainspirowała go do skomponowania i nagrania, słynnego utworu *Warszawa* z albumu *Low* z 1976 roku. Opowieść, jakkolwiek dość znana, pozwala artyście stworzyć psychodelicznie-szczegółową ale zarazem łatwą do odczytania sieć skojarzeń i znaczących porównań, nie koniecznie zakorzenionych w alternatywnej wersji historii a raczej w niezwyklej ilości szczegółów i faktów.

Począwszy od zabawnej rekonstrukcji sklepu z płytami, który mógł odwiedzić Bowie na placu Komuny Paryskiej, przez inspirację jaką dla Joy Division stanowił jego utwór, do paradoksalnego zauroczenia kultury punkowej symbolami faszyzmu i komunizmu, synth-popowej transgenderowej estetyki, uwodzicielskiej mocy reggae, tak w Wielkiej Brytanii jak i Polsce. Opowiadana historia ma międzynarodowy wydźwięk pozostając zarazem lokalną. To co ukazuje i odkrywa, oraz relacje pomiędzy lokalnym kontekstem a resztą świata staje się obecnie zapewne bardziej aktualne niż kiedykolwiek.

Adaptacje, zapożyczenia i remiks tworzące poszczególne warstwy projektu nie układają się w porządku chronologicznym, łączy je ich ironiczny charakter. Trzeba jednak pamiętać, że sam przerysowany proces opowiadania historii, gdzie fakty tak rażąco mieszają się z fikcją zbliża nas nieprzyjemnie blisko do strategii polityków i manipulacyjnych technik znanych z dzisiejszych masowych mediów. Zmusza to do zakwestionowania produkcji kulturalnej, której doświadczamy i w której bierzemy udział. Sprowadza nas to do bardzo podstawowej kreatywnej roli artysty i tradycji opowiadania historii, gdzie dobrze przemyślana fikcja może naruszyć status-quo, by stać się narzędziem w rękach polityków albo zostać wykorzystaną i zradykalizowaną przez tzw. producentów kultury.

SCENARIUSZ WYSTAWY W PAWILONIE POLSKIM

NA 57 MIĘDZYNARODOWEJ WYSTAWIE SZTUKI W WENECJI W 2017 ROKU

/WERSJA SKRÓCONA/

W środkowej części pawilonu znajduje się mały, przeładowany i obskurnie wyglądający sklep. Wokół niego, po dwóch stronach pawilonu ustawione są nowe meble sklepowe takie jak w salonach *Virgin* lub *Empik* megastore. Wszystkie są puste jak lada sklepów na zdjęciach z czasów PRL. Mimo iż, wystawowe meble są nowe to wydają się rachityczne i sprawiają wrażenie atrapy. Stary sklep zbudowany jest z kawałków drewna, papieru, plastiku i tektury, zespolonych razem za pomocą taśmy klejącej, zszywek i kleju. Wolno stojące ściany sklepu to tak naprawdę jedynie scenograficzne fasady.

Niebiesko-żółty szyld sklepu *Your-O-Store* przypomina oznakowanie typowego „Euromarketu”, czyli małego sklepiku oferującego towary z Europy Wschodniej imigrantom w zachodniej Europie i Wielkiej Brytanii. Wygląda również jak „zabawny” szyld sklepu z nagraniami, w którym środkowe „O” odwołuje się do wiszących u sufitu i w witrynie okrągłych, winylowych płyt.

Sklep wypełniają setki płyt i kaset, plakaty, ziny oraz t-shirty i cała masa popkulturowych pamiątek. Upchane są w skrzynki, ułożone w stosy i wywieszane na ścianach. Większość towaru to ikoniczne nagrania z połowy lat siedemdziesiątych i wczesnych osiemdziesiątych: Punk, Nowa Fala i Reggae. Wszystkie obiekty to ręcznie zrobione kopie: niektóre skrupulatnie przerysowane ołówkiem, inne wykonane w technice sitodruku, naśladując stylistykę Pop Artu, inne jeszcze skopiowane na ksero, niczym punkowe ziny.

Przyglądając się uważnie wystawie w sklepiku, czy też przeglądając zawartość stojaków z płytami można zauważyć, że niektóre okładki zostały przerobione — ich ikonografia wyolbrzymiona, słowa podkreślone, a znane znaki graficzne i logotypy tak zmodyfikowane i poprzekręcane że tworzą nowe, zaskakujące zestawienia i kompozycje. Całość prezentuje fragmentaryczny obraz historii Europy po II wojnie światowej, przez zimną wojnę i okres po transformacji, rozszerzenie Unii Europejskiej aż po czasy współczesne.

Z gramofonu usłyszeć można Zespół Pieśni i Tańca „Śląsk” śpiewający w wymyślonym przez Davida Bowie słowiańsko brzmiącym języku utwór *Warszawa* (1977). Po drugiej stronie sklepu można puścić wykonany przez zespół Izrael cover piosenki Joy Division *Warsaw* (1978).

Na otaczających sklep pustych z pozoru ladach i stolikach megastoru, znajduje się kilka współczesnych ulotek — koncert reaktywowanego sławnego niegdyś zespołu, współczesny artykuł z gazety. W „części kawiarnianej” można usiąść i poczytać rozłożoną na stolikach gazetkę zin, stanowiący katalog wystawy.

Wysoko na ścianie wykuty jest rzymską kapitałą napis, który do tej pory mógł uchodzić za element architektury pawilonu ale okazuje się być tytułem wystawy: CAŁY ŚWIAT BVDVJE TWÓJ NARÓD